Újabb 6000 ex librisszel bővült a nemzeti könyvtár online tartalomszolgáltatása

2024/11/20

Az MNMKK OSZK 2023-ban közel 4500 régi és modern ex librisszel megnyílt *Könyvjegytár* digitális ex libris szolgáltató honlapja újabb, mintegy 6000 modern ex librisszel bővült, hogy a műfaj reprezentációját tovább szélesítse. Az újonnan felkerült művek jó minőségben, ingyenesen hozzáférhetők bárki számára.

[1]

A Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtár (MNMKK OSZK) 2023-ban közel 4500 régi és modern ex librisszel megnyílt ***Könyvjegytár*** [1]digitális ex libris szolgáltató honlapja **újabb, mintegy 6000 modern ex librisszel bővült,** hogy a műfaj reprezentációját tovább szélesítse. Az újonnan felkerült művek jó minőségben, **ingyenesen hozzáférhetők** bárki számára.

A nemzeti könyvtár egyedülálló gyűjteményében a könyvek és a folyóiratok mellett különleges kisgrafikai alkotások is megtalálhatók, kiemelkedően nagy példányszámú ex libris gyűjteménnyel rendelkezik. Az ex libris egy, az adott könyv tulajdonosát megjelölő, legtöbbször művészi értékű, kis méretű grafikai alkotás; magyarul általában *könyvjegy* vagy ritkább esetben *könyvcímer* meghatározással illetik. Napjainkban már jórészt elszakadt a könyvtől, önálló kisgrafikai lapként gyűjtik.

ARS LONGA VITA BREVIS
Ex bibliotheca
Dr. Stephani Nyiredy
de Székelyudvarhely
A. DÜRER alias rajz.
NYIREDI 1923

[2]

Dr. Siklossy László
könyveiből
a szent György
Czéh
könyvtárába
TÁBOR

[3]

OLÁH
Dr BEREI SOÓ R. PROF.
KÖNYVE

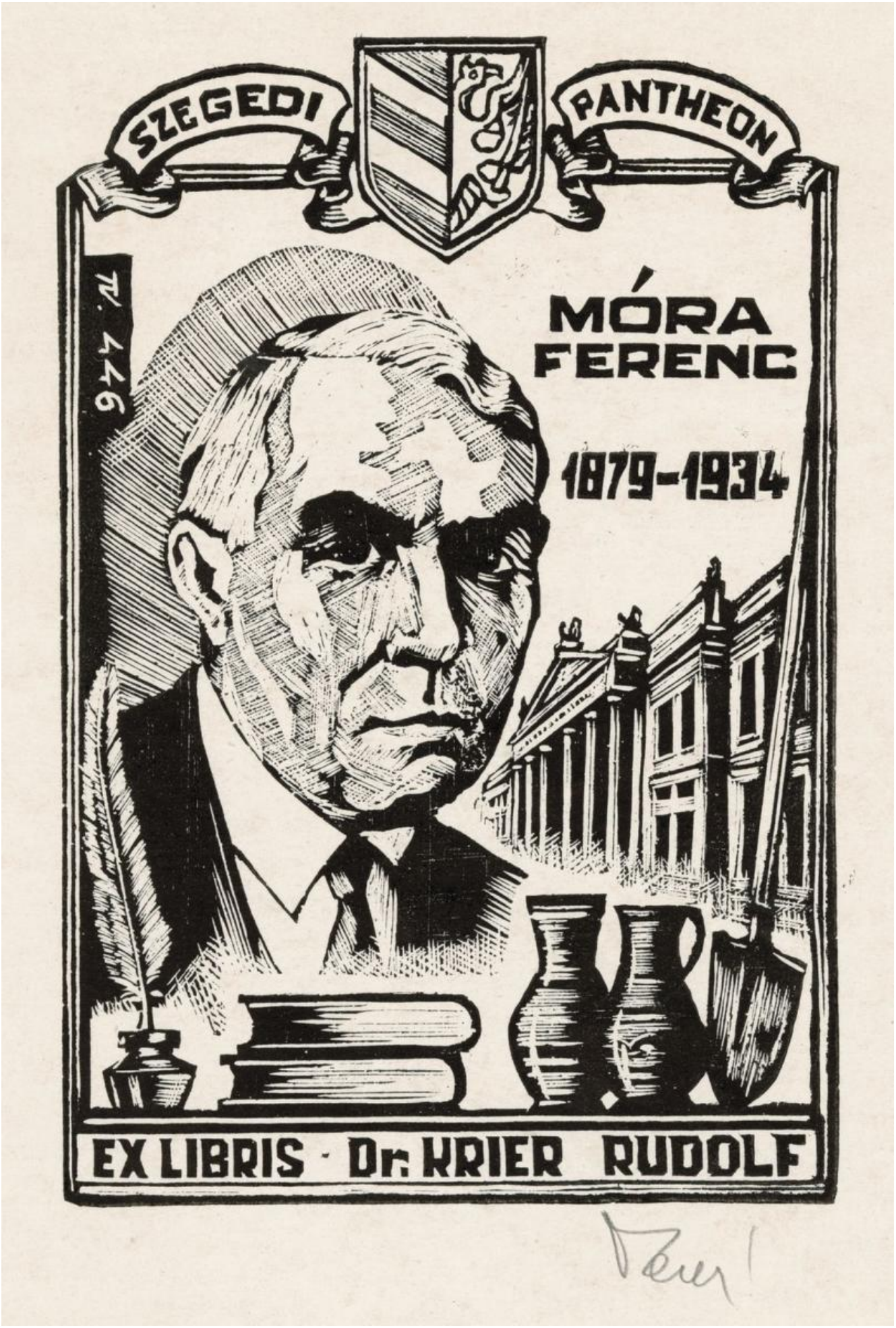
[4]

Az újonnan felkerült grafikák készíttetői között megtalálható *Kner Imre* tipográfus, könyvművész; *Kovács József* pécsi könyvkötő, nyomdász; *Lippóczy Norbert* magyar születésű tarnówi agrármérnök, borász; *Lustig István* szegedi ügyvéd; *Nyireő István*, a debreceni Egyetemi Könyvtár egykori igazgatója. *Siklóssy László* író, ügyvéd, neves Budapest-kutató és *Soó Rezső* botanikaprofesszor, egyetemi tanár is sokat tett az ex libris ügyének felkarolásáért, gyűjtőként is gazdag könyvjegyállománnyal bírt, számos ex librist készíttetett.

Gazdag azon grafikák köre, amelyeket nem valamely híres ember készíttetett ugyan, de neki állít emléket. Ezek az in memoriam vagy hommage-lapok őket ábrázolják vagy a tevékenységükhöz kötődnek. Jövőre ünnepeljük *Jókai Mór* (1825–1904) születésének 200. évfordulóját. Az ő emlékére is több ex libris készült; köztük a pápai Jókai Mór Városi Könyvtár, Gombos László jogász és Kertész Dénes állatorvos nevére szóló ex libriseken az író portréját láthatjuk. Idén emlékezünk *Móra Ferenc* (1879–1934) író, újságíró, muzeológus halálának 90. évfordulójára. Torró Vilmos ex librisén a szegedi Krier Rudolf nevére a neves író portréja és a Móra Ferenc Múzeum épülete szerepel, amelynek egy időben igazgatója volt. A könyvjegy a Szegedi Pantheon-sorozat egyik darabja.

EX
LIB
RIS
JÓKAI
KÖNYVTÁR
PÁPA
75

[5]

SZEGEDI
PANTHEON
Tv. 446
MÓRA
FERENC
1879-1934
EX LIBRIS · Dr. KRIER RUDOLF

[6]

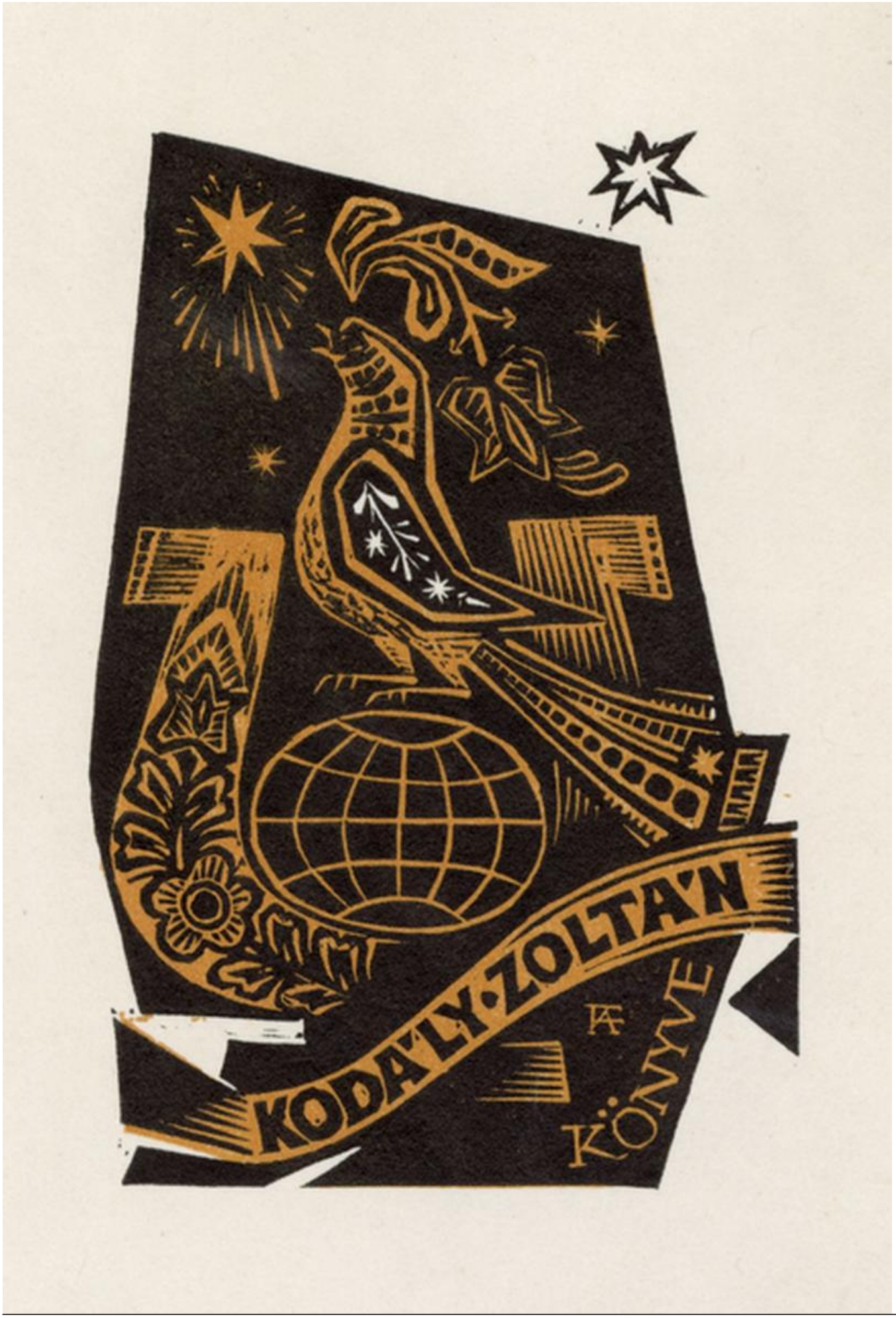

[7]

Híres íróink-költőink közül az idén 80 éve elhunyt *Radnóti Miklós* (1909–1944) részére Buday György, a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának vezetője alkotott saját könyvjegyet, amely szervezetnek Radnóti is tagja volt. Buday fametsző tevékenysége mindig szorosan összekapcsolódott barátai munkájával; illusztrációkat készített például Radnóti költeményeihez, így készülhetett ez az ex libris is. Radnóti cserébe az *Estefelé* című versét Buday Györgynek ajánlotta.

A zeneszerzők közül *Kodály Zoltán* (1882–1967) zeneszerző, zenetudós, népzenekutató könyvjegyén tevékenységére utalóan énekesmadár, hangszer és népi motívumok szerepelnek; a kompozíciót 1962-ben metszette fába Fery Antal. A pécsi születésű *Jandó Jenő* (1952–2023) zongoraművész ex librisét foglalkozása attribútumaival, zongorával, violinkulccsal a pécsi Takács Dezső alkotta.

A színházi maszkot bemutató ex librisszel rendelkező színészek, humoristák (Bajor Gizi, Hofi Géza) mellett a világhírű bűvész, *Rodolfo* (született Gross Rezső, 1911–1987) részére is készült ex libris, aki hivatása ismertetőjegyeként bűvészpálcával, bűvészkedés közben látható a nevére szóló könyvjegyen.

KODÁLY·ZOLTÁN
A
KÖNYVE

[8]

[9]

[10]

A bemutatott példák is érzékeltetik, hogy az ex librisek mint vizuális dokumentumok interpretációja túllép a képzőművészet kifejezőeszközeinek vizsgálatán, elemzése gazdag adalékokkal szolgál kulturális és tudományos életünk számos területéhez. Az ex libris művelődéstörténeti, kultúrtörténeti jelentősége, ezer arca megóvja ezt a ritkán emlegetett műfajt a feledéstől. Ennek szolgálatában áll az MNMKK OSZK ex libris tartalomszolgáltató felülete is. A több mint 10 ezer grafikát magába foglaló *Könyvjegytár* **[1] tartalomszolgáltatás** három fő kategóriában nyújt érdeklődésfelkeltő betekintést

a gyűjteménybe: *nevezetes személyek*, *népszerű tematikák* és *földrajzi helyek* szerint. A képek böngészéséhez a részletesebb eligazodást a komplex kereső biztosítja, amelyben többek között a cím, az alkotó, a készíttető, a bemutatott személy, a készítési év, hely, a tárgyszavak stb. szerint lehet keresni.

Az ex librisek *Könyvjegytár*ban is fellelhető készíttetőiről az *Ex libris gyűjtők, gyűjtemények* [11] sorozat ad részletesebb bemutatást az MNMKK OSZK-blogon [12], amely szintén elérhető a tartalomszolgáltatás felületén is.
2024/11/20 - 11:07

Source URL: https://oszk.hu/en/node/6865

Links:
[1] https://konyvjegytar.oszk.hu/
[2] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/ex-bibliotheca-dr-stephani-nyireo-de-szekelyudvarhely/
[3] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/dr-siklossy-laszlo-konyveibol-a-szent-gyorgy-czeh-konyvtaraba-2/
[4] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/dr-berei-soo-rezso-konyve-3/
[5] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/ex-libris-jokai-konyvtar-3/
[6] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/ex-libris-dr-krier-rudolf-18/
[7] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/radnoti-miklos/
[8] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/kodaly-zoltan-konyve/
[9] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/ex-libris-rodolfo/
[10] https://konyvjegytar.oszk.hu/exlibris/ex-libris-jando-jeno/
[11] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/tags/ex_libris_gy%C5%B1jt%C5%91k_gy%C5%B1jtem%C3%A9nyek
[12] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/
[13] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[14] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon